

aseman huoneiston korjaustöiden suorittamista ja vuokrasopimuksen jatkamista (13.5. 873 §).

Lausunnot kaupunginhallitukselle koskivat mm. seuraavia asioita: erityiskaupakomitean ehdotusta laiksi torikaupasta, markkinoista ja myyntipäivistä (18.2. 348 §, taloj. 11.2. 8 §); lastentarha-, lastenneuvola- ym. rakennusten rakentamista (18.3. 521 §, 13.5. 865 §); poliisilaitoksen autotalli- ja huoltotilojen järjestämistä (13.5. 864 §); Kauppatorin Apteekin entisessä talossa olevien kalusteiden omistussuhdetta (1.7. 1 216 §); kaupungin työntekijä- ja viranhaltijajärjestöjen kesäkotitoimintaa varten myönnettävien avustusten korottamista (1.7. 1 218 §); myymäläksi sisustetusta veneestä tai myymäläautosta harjoitettavaa kauppaa (5.8. 1 381, 1 382 §); Hietaniemenkatu 4:ssä sijaitsevan talon varaamista periaatteessa poliisilaitoksen käyttöön (21.10. 1 825 §); Pakilassa olevan ns. Pakin talon säilyttämistä ja käyttöä (28.10. 1 873 §); Suomen Taiteilijaseuran avustamista Oulunkylän ateljeeritalon muutos- ja korjaustöitä varten (11.11. 1 960 §); Mannerheimin Lastensuojeluliiton rakennuslaina-anomusta (25.11. 2 052 §) sekä Kumpulan sairaalan rakennuksen käyttöä (9.12. 2 131 §).

Kiinteistövirasto

Kiinteistölautakunnan alaisena toimi virastopäällikkö Alpo Lipan johdolla kiinteistövirasto, joka jakautui kanslia-, tontti-, maatalous-, metsä-, asemakaava-, kaupunkimittaus- ja talo-osastoon. Lisäksi kuului kiinteistövirastoon tilapäinen asunto- tuotantotoimisto.

Kiinteistöviraston diaariin merkittyjen asioiden luku oli 4027, joista virastopäällikölle kuuluvia asioita oli 206, kansliaosastolle kuuluvia asioita 604, tonttiosastolle 2 059, maatalousosastolle 85, metsäosastolle 20, asemakaavaosastolle 319, joista liikenneasioita oli 215, kaupunkimittausosastolle 303 ja talo-osastolle 431. Kiinteistöviraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 1 588. Virastopäällikön päätösluettelon pykäläluku oli 101 ja osastopäällikön päätösluettelon pykäläluku 167.

Viranhaltijat. Avoimena olleisiin virkoihin valittiin kertomusvuonna eri osastoihin seuraavat viranhaltijat:

Kansliaosastoon: 19. palkkaluokan apulaiskiinteistöluetteloitajan virkaan Irma Auerma 16.5., tp. 12. palkkaluokan arkistojärjestäjän virkaan Maija Soininen 1.10. ja 12. palkkaluokan kanslistin virkaan Alli Huuskonen 1.12.

Tonttiosastoon: 12. palkkaluokan siirtolapuutarhurin virkaan Markus Suhonen 16.6. ja 23. palkkaluokan osastosihteerin virkaan Kari Koskimaa 1.9.

Metsäosastoon: vakinaistettuun 8. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Hilikka Inha 1.1.1964 alkaen.

Asemakaavaosastoon: kahteen 16. palkkaluokan piirtäjän virkaan Paavo Haataja 1.2. ja Airi Miettinen 16.4., 28. palkkaluokan insinöörin virkaan Reijo Joki 1.5., 10. palkkaluokan piirtäjän virkaan Irma Kernen 1.5., 16. palkkaluokan piirtäjän virkaan Tytti Penttilä 16.5., 26. palkkaluokan insinöörin virkaan Pentti Outinen 16.6., 29. palkkaluokan liikenneinsinöörin virkaan Heikki Salmivaara 1.7., 10. palkkaluokan piirtäjän virkaan Eeva Karhu 15.7. ja 9. palkkaluokan piirtäjän virkaan Taimi Ahonen 16.7.

4. Kiinteistöhallinto

Kaupunkimittaustalouteen: 18. palkkaluokan laskijan virkaan Osmo Koskinen 1.2., 29. palkkaluokan piiri-insinöörin virkaan Mauno Käyräkoski 1.7., 9. palkkaluokan piirtäjän virkaan Kerttu Rainio 1.8., 8. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Sirkka Karppa 1 vuoden koeajaksi 1.9., 22. palkkaluokan mittausteknikon virkaan Osmo Koskinen 1.9., 19. palkkaluokan mittausteknikon virkaan Sulo Stenman 1.9., kahteen 28. palkkaluokan insinöörin virkaan Paavo Suninen 1.9. ja Erkki Väisänen 16.10., 18. palkkaluokan laskijan virkaan Eero Jantunen 1.11., kahteen 26. palkkaluokan insinöörin virkaan Kalervo Viljanen 1.12. ja Esko Maunu 1.11.

Talo-osastoon: 11. palkkaluokan tp. toimentajan virkaan Kaarina Ovaskainen 16.10. ja 10. palkkaluokan tp. toimistoapulaisen virkaan Eeva Toivonen vuoden koeajaksi 1.1.1964 alkaen.

Kiinteistöviraston eri osastoista erosivat tai siirtyivät eläkkeelle seuraavat henkilöt: tonttiosastosta piirtäjä Olof Andersson (siirtyi työsuhteeseen) 16.11.; asemakaavaosastosta piirtäjät Robert Frankenhaeuser 9.4. ja Alina Pettersson 19.3.; kaupunkimittaustalouteen vs. piiri-ins. Niilo Luoma 22.5., piirtäjä Varpu Varama 29.6., mittaustekn. Håkan Eskelin 1.8., mittaustekn. Karl Erik Rope 31.8., toim.apul. Irma Rusanen 31.8. ja ins. Sakari Sarsa 30.9.; talo-osastosta tp. toimentaja Doris Wallinvirta 31.8. ja alueisännöitsijä Veikko Talkamo 31.12.1963.

Huoneistot. Kertomusvuonna toimivat kiinteistöviraston eri osastot kaupungin omistamissa taloissa seuraavasti: virastopäällikkö ja kansliaosasto olivat sijoitetut talon Katariinankatu 1 II kerrokseen, tonttiosasto saman talon I kerrokseen ja asemakaavaosasto osittain talojen Katariinankatu 1 ja 3 II ja III kerrokseen sekä metsäosasto talon Katariinankatu 3 I kerrokseen, talo-osasto talon Pohj. Esplanaadikatu 5 III kerrokseen, asuntoasiaintoimisto taloon Aleksanterinkatu 12, mistä se muutti 2.5. taloon Unioninkatu 28. Asemakaavaosaston liikennetoimisto, tonttiosaston siirtolapuutarhahenkilökunta ja asuntotuotantotoimisto olivat talossa Aleksanterinkatu 16—18, mistä asuntotuotantotoimisto muutti 20.10. taloon Rauhan-
katu 9. Maatalousosasto oli Tuomarinkylän kartanossa. Vuokrahuoneistossa toimi kaupunkimittaustalouteen talossa Eteläranta 10 osittain II ja IV kerroksessa.

1. Kansliaosasto

Osasto huolehti lautakunnan ja sen jaostojen pöytäkirjojen laatimisesta, kirjeenvaihdosta ja muista kansliatöistä sekä lautakunnan lainopillista laatua olevista tehtävistä, kuten kauppakirjojen ja vuokra- ym. sopimusten laatimisesta, lainhuudatuksista ja kiinnityksistä sekä kiinteistötuomarin suostumuksen hankkimisesta tontin- ja yleisen alueen muodostukseen.

Osastossa käsiteltiin vuoden aikana kauppa- ja vaihtokirjoja 116, maanvuokrasopimuksia ja niiden muutoksia 140, huoneenvuokrasopimuksia 21, lainasopimuksia 57, muita sopimuksia 42, vuokraoikeuden siirtoja ja niiden vastaanottoja 46 sekä lainhuudatus- ja kiinnitysasioita 309. Rakennuslain mukaisia korvauksia suoritettiin 111.

Kertomusvuonna lähetettiin 402 kirjettä.

2. *Tonttiosasto*

Henkilökunta. Kertomusvuoden alkaessa tonttiosastoon kuuluivat osaston päällikkö, apulaispäällikkö, kolme insinööriä, joista yksi työ sopimussuhteessa, omakotiarkkitehti, arkkitehti, lainoppinut avustaja, osastosihteeri, rakennusneuvoja, rakennusmestari, piirtäjä, varastoalueiden tarkastaja ja apulaistarkastaja, toimistonhoitaja, neljä toimistoapulaista, puutarhakonsulentti, kaksi siirtolapuutarhaneuvojaa, siirtolapuutarhuri ja omakotipuutarhaneuvoja. Toinen siirtolapuutarhaneuvojan virka oli avoinna kertomusvuoden ajan. Puutarh. Mauno Nurminen siirtyi eläkkeelle 1.1. lukien.

Tonttien luovutus ja varaaminen. Kertomusvuoden aikana valmistui Myllypuron alue, jonka tonttien luovutusmuodoksi vahvistettiin vuokraus.

Tontteja esitettiin luovutettavaksi seuraavasti: vuokrattavaksi 43 asuntotonttia, 4 teollisuustonttia, 2 liiketalotonttia, 2 koulutonttia, 1 kirkkotontti, 50 pienteollisuus- ja varastotonttia sekä 1 huoltoasematontti sekä myytäväksi arviohintaan 2 kaupungin ulkopuolella sijaitsevaa tilaa. Tonttiosia esitettiin myytäväksi yhteensä 25 (rak.lain 54 §:n muk.).

Asuntotontteja esitettiin varattavaksi yhteensä 36, lähinnä Myllypuron, Patolan, Kontula-Vesalan ja Yliskylän alueelta.

Alueiden ja rakennusten ostaminen. Tehtyjen tarjousten perusteella esitettiin hankittavaksi kaupungin omistukseen 65 tilaa 25 myyjältä sekä 29 määräalaa 26 myyjältä. Vuokrasuhteen purkamisen yhteydessä tehtiin esitys 18:n vuokra-alueella sekä 14:n katualueella sijaitsevan rakennuksen ostamisesta kaupungille. Aluevaih-toja esitettiin suoritettavaksi 18.

Muita asioita. Vuokraoikeuksia ehdotettiin jatkettavaksi 41:n ja irtisanottavaksi 25 tontin ja alueen osalta. Luvan myöntämisiä esiteltiin 166, joista suurin osa kaupungin maan käyttämiseen tilapäisiin tarkoituksiin, kuten erilaisten ulkoilmatilaisuuksien järjestämiseen jne. Uusien varasto- ja pienteollisuustonttien aikaansaamiseksi suoritettiin tutkimuksia. Samoin tehtiin ehdotuksia suunniteltujen pienteollisuusalueiden kuntoonsaattamiseksi kiireellisesti. Tutkittiin mahdollisuuksia Tattari-suon alueen käytön tehostamiseksi. Rakentamattomia tontteja ja alueita kunnostettiin. 3-vuotiskatselmuksissa tarkastettiin n. 1 000 katselmuskohdetta. Esitettiin myönnettäväksi erilaisia lykkäyksiä, jotka koskivat etupäässä vuokrasopimuksen allekirjoittamisajan pidennyksiä ja maksunlykkäyksiä. Kunnallisteknillisiä töitä varten tarvittavia työluopia ja haltuunottolupia hankittiin yhteensä 351. Piirustuksia ja muutospäätöksiä esitettiin hyväksyttäväksi yhteensä 310. Kirjeitä lähetettiin 1 020. Toimitettujen tarkastusten perusteella annettiin kansliaosastolle 12 todistusta rakennusvelvollisuuden täyttämistä. Rakennuslain 74 §:n 1 mom:n mukaisia korvauksia suoritettiin 21 maanomistajalle.

Tonttiosaston päällikön päätösluettelossa hyväksyttiin 30 muutospäätöstä, vuokrattiin 53 tilapäisvarastoaluetta ja irtisanottiin 28 mainittujen alueiden vuokraoikeutta. Vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 60. Juhannuskokkojen polttamiseen ja ilotulitusten järjestämiseen myönnettiin 21 lupaa.

Aravalainat. Uusia laina-anomuksia otettiin vastaan, tarkastettiin ja toimitettiin edelleen Aravalle 78. Lopullisia päätöksiä edellisenä vuonna tehdyistä hakemuksista otettiin vastaan Aravalta 60, joita koskevat tarkastukset ja lainojen maksatta-

4. Kiinteistöhallinto

minen aloitettiin. Vuoden aikana suoritettiin n. 600 tarkastusta. Rahatoimistolle annettiin 635 maksumääräystä. Asuntolainojen siirtoanomuksia käsiteltiin 10, jotka toimitettiin edelleen Aravalle. Rakenteilla olevista omakotitaloista laadittiin Aravaa varten puolivuotisilmoitukset tammi- ja heinäkuussa. Omakotiarkkitehti ja rakennusneuvoja suorittivat keväällä ja syksyllä kolmivuotiskatselmuksia.

Siirtolapuutarhatoimisto. Henkilökunnan toimesta annettiin neuvontaa kaupungin siirtolapuutarhoissa ja omakotialueilla, hoidettiin siirtolapuutarhojen yleiset istutukset, tiet ja kentät sekä valvottiin palstojen hoitoa ja yleistä järjestystä. Neuvontapiiriin kuului 7 siirtolapuutarhaa, joissa oli yhteensä 1 799 palstaa, sekä 9 omakoti-alueita, joihin kuului 1 127 tonttia. Puutarhanhoidollisia kursseja pidettiin viljelyskauden aikana kaikissa siirtolapuutarhoissa sekä kolmella esikaupunkialueella.

Siirtolapuutarhoissa oli vuoden aikana 14 työntekijää. Lisäksi joitakin töitä suoritettiin laskutustyönä. Työpäiviä oli yhteensä 1 357, joista maksettiin palkkoja 23 774 mk.

Toimistossa vuokrattiin kertomusvuodeksi 3 204 viljelyspalstaa, yhteiseltä pinta-alaltaan 51 ha. Niiden vuokraamisesta saatiin tuloja 13 184 mk. Lisäksi tuli heinä- ja syöttömaiden vuokrauksista 70 mk. Multaa myytiin 1 010 m³ ja siitä oli tuloja 3 030 mk. Herttoniemen siirtolapuutarhan venelaiturivuokria perittiin 200 mk.

Toimistossa laadittiin yksi pihamaasuunnitelma, josta veloitettiin 60 mk.

Siirtolapuutarhapalstojen vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 163.

Rakennuspiirustukset ym. Omakotitalojen tyyppi- ja erikoispiirustuksia valmistettiin ja myytiin 8 sarjaa, joista saatiin tuloja 725 mk. Uusista tyypeistä laadittiin työpiirustuksia.

Siirtolapuutarhamaja- ja eteisiirustuksia myytiin 12 ja saatiin tuloja 30 mk. Omakotitoimistosta annetuista todistuksista, joita oli 9, perittiin 11 mk ja omakoti- piirustuksista 30 mk.

Viljelyspalstojen paalutusmenot olivat 1 107 mk.

Tulot ja menot.

T u l o t	mk
Tonttien ja alueiden vuokrat	8 806 889
Siirtolapuutarhojen maanvuokrat ym. tulot	104 513
Tonttien ja maa-alueiden myynti	216 671
Yhteensä	9 128 073

Menot tonttiosaston vastattavilta tileiltä olivat yhteensä 558 206 mk.

3. M a a t a l o u s o s a s t o

Henkilökunta. Maatalousosastoon kuuluivat kaupunginagronomi, apulaiskaupunginagronomi, toimistonhoitaja ja tilapäisenä viranhaltijana maatalousteknikko. Eräitä vuosilomasijaisuuksia hoiti tehtäviä varten palkattu agronomi, joka lisäksi kolmen kuukauden aikana toimi työsopimussuhteessa apuna osaston töitä suorittaessa. Maatiloilla oli viisi maataloustyönjohtajaa virkasuhteessa sekä yksi työnjoh-

taja ja kaksi apulaistyönjohtajaa työsopimussuhteessa. Tuntityöntekijöihin maatalouden yleisissä töissä kuului seppiä, kirvesmiehiä ja muita varsinaisia maatyömiehiä. Luku vaihteli vuodenajasta riippuen 58:n ja 90:n välillä. Kotieläintöissä oli vakinaista työväkeä kymmenen henkilöä. Maatalousosaston alaisissa töissä oli voimassa kaupungin ja maataloustyöntekijäin ammattiosaston välinen työehtosopimus.

Maanviljelys. Kertomusvuonna oli osaston hoidossa ja valvonnassa yhteensä 1 506 ha viljelysmaata. Omassa viljelyksessä olivat entiset kuusi maatilaa: Fallkulla, Haltiala, Luuki, Pukinmäki, Tali ja Tuomarinkylä. Näiden yhteispinta-ala oli 1 060 ha eli sama kuin edellisenä vuonna. Vuokralle annettuna oli 446 ha viljelysmaita. Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 44 ha, johtuen lähinnä Ryttylän koulukodin alueiden myynnistä.

Omassa viljelyksessä olevalla peltoalalla viljeltiin ruista 37 ha:n alalla, syysvehnää 35 ha:n, kevätvehnää 303 ha:n ja ohraa 137 ha:n, yhteensä leipäviljaa 512 ha:n alalla, kauraa viljeltiin 155 ha:n alalla, kuivana korjattua heinää 150 ha:n, siemenheinää 15 ha:n sekä säilörehuksi käytettävää heinää 11 ha:n alalla, perunaa 21 ha:n alalla, muita viljelyskasveja 22 ha:n alalla, joten muussa viljelyssä oli 374 ha. Peltolaitumena oli 50 ha ja kesantona 124 ha. Viljelysmaiden lannoitukseen käytettiin kotieläinlannan lisäksi väkilannoiteseoksia 437 tn ja pintalannoituksena salpietaria 31 tn. Maiden kalkitukseen käytettiin 335 tn maatalouskalkkia.

Eri viljelyskasvien kokonais- ja hehtaarisadot olivat: ruis 67.3 tn, 1 799 kg; syysvehnä 50.2 tn, 1 417 kg; kevätvehnä 365.7 tn, 1 206 kg; ohra 223 tn, 1 630 kg; kaura 248.1 tn, 1 597 kg; kuivana korjattu heinä 531.9 tn, 3 552 kg; siemenheinä 4.4 tn; säilörehuheinä 180 tn; peruna 258.2 tn, 12 541 kg.

Ruista lukuun ottamatta jäivät kaikkien viljelyskasvien keskisadot varsin alhaisiksi, johon oli syynä pääasiassa keväällä ja alkukesällä vallinnut ankara kuivuus. Lisäksi olivat syyskynnot edellisenä vuonna jääneet maiden märkyyden vuoksi osaksi kesken. Sadonkorjuun aikana sääsuhteet olivat sensijaan edulliset.

Kertomusvuonna myytiin v:n 1962 ja 1963 viljasadoista siemeneksi 240 tn, myllyviljaksi 213 tn ja rehuviljaksi 55 tn. Kylvöihin käytetty siemenmäärä oli kaikkiaan 215 tn ja kotieläintalouden käyttö 184 tn rehuviljaa. Perunasato toimitettiin kaupungin laitosten kulutukseen.

Kalusto. Kalustoa täydennettiin hankkimalla kuorma-auto, leikkuupuimuri, neljä traktoria, viljan esipuhdistaja, viljankuivuri, viljanlajittelija, paalaus kone, kaksi traktoriauraa, neljä traktoriaestä ja karjanlannan levittäjä. Poistosuunnitelman alaisen kaluston arvo vuoden lopussa oli 246 470 mk.

Karja. Eläinten luku kertomusvuoden lopussa oli yhteensä 124 nautaa, 11 hevosta ja 213 sikaa. Pukinmäki ja Tuomarinkylä olivat tarkastusmaitotiloja. Maidon tuotanto vuoden aikana oli 336 392 kg. Lisäksi saatiin nautakarjasta 4 201 kg lihaa. Fallkullan sikalasta myytiin kertomusvuonna 259 lihotussikaa, joista saatiin 18 235 kg lihaa. Porsaita myytiin 170. Sikoja ruokittiin kaupungin laitoksilta saaduilla ruoanjätteillä sekä jäteviljalla.

Salaojitus, viemäriojien perkaus ym. Kertomusvuonna salaojitettiin Haltialan, Tuomarinkylän ja Luukin tilojen viljelysmaita yhteensä 62 ha. Viemärien ja piiriojien kaivua ja perkausta suoritettiin pääasiassa kaupungin hallintoalueen pohjoisosissa yhteensä 18 400 m:n matkalla. Vesijohdon ja viemärin rakentaminen Fallkullan kartanoon suoritettiin loppuun.

4. Kiinteistöhallinto

Rakennus- ja korjaustyöt. Maataloustyöntekijöille vuokratuissa huoneistoissa suoritettiin tavanmukaisia vuosikorjaustöitä.

Viljan varastokuivatusta varten rakennettiin kylmäilmakuivureita, Tuomarin-
kylän puimalarakennukseen kaksi puhallinyksikköä, kuivatuspinta-alaltaan yht.
120 m² sekä Talin puimalaan yksi puhallinyksikkö. Vuosikorjaustöinä suoritettiin
kattojen ja ajosiltojen korjauksia sekä parin talousrakennuksen ulkomaalaus. Eräitä
latoja purettiin.

Kertomusvuoden kansanhuoltoasiat jakautuivat viiteen asiaryhmään, joita koske-
via ilmoituksia, kirjelmiä ja lähetteitä merkittiin diaariin yhteensä 155.

Yhteenveto menoista ja tuloista. M e n o t jakautuivat varsinaisiin menoihin ja pää-
omamenoihin. Talousarviossa oli varsinaisiin menoihin maatalousosastoa varten mer-
kitty 1 274 430 mk, minkä lisäksi myönnettiin määrärahoja tai ylitysoikeuksia 72 478
mk, joten käytettävissä oli kaikkiaan 1 346 908 mk. Määrärahoja käytettiin 1 227 413
mk, joten säästö oli 119 494 mk. Varsinaisiin menoihin osastojen yhteisiä kustannuk-
sia varten oli maatalousosaston vastattaville tileille merkitty 37 500 mk. Näitä mää-
rärahoja käytettiin tilien mukaan yhteensä 31 618 mk. Pääomamenot olivat tilien
mukaan seuraavat:

	mk
Salaojitus.....	40 000
Käyttökäkaluston hankinta	69 240
Vesijohdon ja viemärin rakentaminen Fallkullan kartanoon	48 181
Yhteensä	157 421

T u l o j a oli talousarvioon merkitty 1 217 000 mk. Tilien mukaan tulot kertyivät
seuraavista eristä:

	mk
Peltoviljely	564 500
Karjatalous	216 571
Maiden ja rakennusten vuokrat	104 921
Sekalaiset tulot	105 601
Yhteensä	991 593

Liikekirjanpidon mukainen tulos jakaantui seuraavasti:

	mk
Maataloudesta tappio	239 949
Maanvuokrauksesta voitto	6 719
Rakennuksen vuokrauksesta tappio	3 991
Tappiollinen tulos	237 221

4. Metsäosasto

Henkilökunta ja huoneistot. Viranhaltijat metsäosastossa eivät vaihtuneet kerto-
musvuoden aikana. Työsuhteessa olevan henkilökunnan määrä vaihteli 29:stä 78:aan
ollen keskimäärin 50. Hakkuumiehiä oli saatavissa riittävästi, mutta ajomiehistä oli
puutetta.

Metsäalueet. Kertomusvuoden aikana kaupunki osti maita tavallista runsaammin. Ne hankittiin pääasiassa retkeilyalueiksi. Metsäosaston hoidettaviksi tulleista metsäalueista olivat huomattavimmat Latukallio (45 ha), metsäpalsta Pirttimäen alueen etelärajalta (2,5 ha), Högbäckan tila (117 ha) ja Kauhalan alue (246 ha) Espoon kauppalassa sekä Salmin kartano (kokonaispinta-ala 670 ha) Vihdin kunnan itäosassa. Näiden alueiden kokonaispinta-ala oli n. 1 080 ha. Kauhalan aluetta ehkä lukuun ottamatta nämä maat sijaitsivat seudulla, josta kaupunki oli jo aikaisemmin hankkinut maa-alueita lähinnä retkeilijöiden käyttöön. Nämä aikaisemmin hankitut alueet olivat Luuki, Pirttimäki ja Nuuksionpää. Näistä metsistä metsäosasto on muodostanut erillisen teknikkopiirin, johon nyt kuului n. 1 950 ha.

Poikkeuksellisesti kaupunki kertomusvuotena myös myi Ryttylästä n. 30 ha:n metsäalueen. Alueen myynti liittyi Ryttylän rakennusten kauppaan.

Metsäosaston hoidossa olevien metsien määrä kasvoi v:n 1960 lopun 5 140 ha:sta v:n 1963 loppuun mennessä 6 985 ha:iin eli 35 %. Ostot olivat merkittävän runsaat koska, lähinnä vilkkaan rakentamistoiminnan vuoksi, melkoisia alueita oli siirtynyt sellaiseen käyttöön, jossa niitä ei enää luettu metsäalueiksi. Kuitenkin näistäkin vielä vuokratonttien puustot olivat osaksi metsäosaston hoidossa, vaikka eivät sisälly em. lukuihin. Sekä muuhun käyttöön siirtyvät että metsäosaston hoitoon tulevat uudet alueet vaativat enemmän toimenpiteitä kuin jatkuvassa hoidossa olevat metsät.

Metsäosaston toimintapiiri on vuosien mittaan laajentunut paitsi alueellisesti myös tehtäväpiirin osalta. Toiminta kaupunkilaisten viihtyisyyteen liittyvien teki-
jöiden edistämiseksi on tullut entistä tärkeämmäksi.

Näistä syistä kiinteistölautakunta ja sen maatalous- ja metsäjaosto ovat joutuneet tekemään päätöksiä edellytysten luomiseksi metsäosaston toiminnan tehostamiseksi ja kehittämiseksi. Tällaisina mainittakoon alustavat päätökset tai ehdotukset kaupunginhallitukselle metsäosaston teknillisen ja työnjohtajavoiman lisäämiseksi sekä Albergan sijainniltaan ja rakennustensa osalta epätarkoituksenmukaisen työkeskuksen siirtämisestä työkohteiden kannalta keskeisemmälle paikalle kaupungin alueelle.

Metsätyöt. Kaupungin lähimetsissä metsänhoidolliset hakkuut ja siivoustyöt jatkuivat entiseen tapaan. Rakennustöiden vuoksi suoritettavista hakkuista merkittävimmät olivat Etelä-Haagan Laajasuolla, Etelä-Kaarelan täyttöalueella, Koivukylän hiekanottoalueella, Tattarisuon varastoalueella ja Myllypuron alueella. Pohjois-Espoon teknikkopiirissä suurimmat hakkuut olivat Luukissa. Metsien puuston ensimmäistä läpikäyntiä on suoritettu osaksi omina hakkuina ja osaksi VAPO:n hakkuina. Jälkimmäisessä tapauksessa VAPO hakkaa metsäosaston leimauksen ja tehdyn hakkuusopimuksen mukaisesti. Näin pyritään uusien alueiden ensimmäisiä puhdistushakkauksia jouduttamaan.

Ulkotiloilla hakkuut jatkuivat puuston hoidon vaatimusten mukaisesti. Bengtsärissa suoritettiin melkoisesti taimistojen perkauksia ja ylipuustosta vapauttamista.

Istutuksia suoritettiin kertomusvuonna tavallista vähemmän, pääasiassa Luukissa.

Kaupallinen toiminta. Puutavaran menekki oli kertomusvuonna kaikkien puutaralajien osalta hyvä. Paperipuun viennin heikennyttyä menekki oli Helsingin seudulla ollut pari vuotta heikonlainen. Kertomusvuonna kotimainen teollisuus kuitenkin ryhtyi hankkimaan paperipuuta myös tältä alueelta. Metsäosasto siirtyi kerto-

4. Kiinteistöhallinto

musvuonna kotimaisen teollisuuden käyttämän kuorellisen, kaksimetrisen paperipuun tekoon. Tämä vähensi hakkuutyövoiman tarvetta ja helpotti siten metsänhoidollisten hakkuiden suorittamista. Myös mäntypaperipuun hinta on muodostunut paljon havuhalon hintaa edullisemmaksi. Paperipuun valmistuksen lisääntyminen ja havuhalkojen vähentyminen näkyy vasta v:n 1964 myyntiluvuissa.

Hiekan ottoa jatkettiin tehostetusti Helsingin maalaiskunnan alueella olevista kaupungin omistamista hiekkakuopista. Hiekkaa luovutettiin vain kaupungin omiin tarpeisiin.

Kaupungin metsistä luovutettiin kertomusvuonna metsäosaston hakkauttamina (hankintana) eri puutavaralajeja seuraavasti (suluissa v:n 1962 ja 1961 vastaavat luvut): havutukkeja 56 830 (64 390 ja 63 520) j³, koivutukkeja 1 780 (3 400 ja 2 160) j³, paaluja — (— ja 230) kpl, tukipuita ym. 8 880 (5 200 ja 8 550) kpl, paperipuita 4 030 (290 ja 1 180) pm³, halkoja 12 900 (6 220 ja 12 620) pm³.

Paperipuiden poikkeuksellisen suuri määrä johtui lähinnä siitä, että v:n 1962 valmiista paperipuusta pääosa jäi kertomusvuonna myytäväksi. Lisäksi vaikuttivat Pohjois-Espoon uusilla metsäalueilla alkuun päässeet hakkuut myytävien halkojen ja paperipuiden määrään.

Puutavaran myynnistä saatiin tuloja kertomusvuonna (suluissa v:n 1962 ja 1961 luvut) yhteensä 421 994 (264 020 ja 305 140) mk, josta puutavara- ja polttoainetoimiston osuus oli 146 356 (59 190 ja 131 560) mk, rakennusviraston 12 452 (5 590 ja 8 810) mk, kiinteistöviraston maatalousosaston 21 430 (18 500 ja 20 170) mk, muiden kaupungin laitosten 14 883 (7 300 ja 10 620) mk sekä yksityisten ostajien 226 873 (173 440 ja 133 980) mk.

Myydyn tavarann määrän ja yksikköhintojen nousu kuvastuu myyntitulojen kokonaisuudessa. Metsätuotteiden luovutuksista tehtiin 116 laskua ja käteiskuiteilla perittiin 319 maksuerää.

Tulot ja menot. Tulot ja oli kertomusvuonna seuraavasti: Metsätuotteiden myynti 421 994 mk. Vuokra- ja lupamaksut 14 190 mk sekä Muut tulot 139 120 mk, yhteensä 575 304 mk. Muiden tulojen suuruus johtui lähinnä runsaasta hiekan myynnistä.

Menot. Kertomusvuoden talousarviossa oli metsäosaston menoja varten varattu 396 517 mk. Lisääntyneiden tehtävien johdosta jouduttiin anomaan määrärahojen ylittämisoikeutta ja menot nousivat 437 520 mk:aan.

Osaston tulojen ja menojen erotus kertomusvuonna oli 137 784 mk.

5. Asemakaavaosasto

Henkilökunta. Kertomusvuoden alkaessa kuuluivat asemakaavaosastoon ja sen liikennetoimistoon asemakaavapäällikkö, asemakaava-arkkitehti, yleiskaava-arkkitehti, asemakaavainsinööri, apulaisasemakaavainsinööri, 3 toimistoarkkitehtia, 6 arkkitehtia, 2 insinööriä, osastosihteeri, toimistonhoitaja ja 13 piirtäjää.

Liikennetoimistossa oli liikennetoimiston päällikkö, 2 liikenneinsinööriä, sähköinsinööri, 4 insinööriä, liikennetutkija, 2 piirtäjää ja 2 toimistoapulaista.

Osaston palveluksessa oli vuoden alussa työsopimussuhteessa 8 henkilöä, nimitäin 2 insinööriä, puutarha-arkkitehti, 2 piirtäjää, 2 toimistoapulaista ja toimisto-

harjoittelija. Näistä 2 insinööriä toimi liikennetoimistossa. Työsopimussuhteessa oli vuoden lopussa 9 henkilöä, nimittäin liikenneinsinööri, sähköinsinööri, insinööri, toimistoapulainen, toimien nämä liikennetoimistossa, puutarha-arkkitehti, piirtäjä, 2 toimistoapulaista ja toimistoharjoittelija.

Toiminta. Uusia asemakaavoja valmistui seuraavasti: Ala-Malmin eteläosa, Malmin lentokenttä ja osa Kivikkoa, yhteensä 386 ha, Vartioharjun kaakkoisosa n. 163 ha, osa Kontulan ja Vartiokylän aluetta n. 67 ha, Yliskylän luoteisosa n. 41 ha, Roihuvuoren kaakkoisosa ja Marjaniemen länsiosa, yhteensä n. 41 ha ja Vartiokylän teollisuusalue n. 45 ha.

Kiinteistölautakunnalle esiteltiin 310 asiaa, liikennejärjestelytoimikunnalle 240 asiaa, joista liikennetoimiston omia aloitteita 18, sekä asemakaavajaostolle 7 asiaa. Viimeksi mainitut olivat pääasiassa uusia asemakaavaluonnoksia.

Asemakaavan muutoksia laadittiin 77.

Kiinteistölautakunnan valtuuttamana annettiin lausuntoja rakennuslupa-anomuksista rakennustarkastustoimistolle ja maistraatille Kantakaupungin osalta 67 ja Esikaupunkialueen osalta 527 eli yhteensä 594.

6. Kaupunkimittausosasto

Henkilökunta. Virkasuhteessa olevan henkilökunnan lisäksi oli osaston palveluksessa työsopimussuhteessa 3 insinööriä, geologi, kartanvalmistamon päällikkö, kairausteknikko, 2 katukorvausteknikkoa, karttavalokuvausteknikko, 6 laskijaa, 6 työnjohtajaa, maalaborantti, 4 toimistoapulaista, 28 piirtäjää, karttateknikko, 2 muovikopistia, 4 valokopistia ja 2 lähettä. Henkilökunnan lukumäärä oli vuoden lopussa 133. Osastossa oli lisäksi työsopimussuhteessa olevia mittausmiehiä, kairausmiehiä, autonkuljettajia, mittausmiehiä ja kairausmiehiä sekä harjoittelijoita. Näiden lukumäärä vaihteli vuodenaajoista ja suoritettavien töiden määrästä riippuen 60—70 mieheen, joista 25—30 tuli maaperätutkimusjaoksen osalle.

Kaupungeingeodeetti, apulaiskaupungeingeodeetti, 4 piiri-insinööriä ja 3 insinööriä toimivat myöskin kiinteistöinsinööreinä ja suorittivat tontinmittaajalle kuuluvia tehtäviä.

Teknilliset välineet. Kenttämittauskalustoa täydennettiin hankkimalla osastoon mm. pystylaatataa käyttävä reduktiotakymetri sekä maaperätutkimusjaoksen käyttöön vaaituskoje ja korkeuserojen mittauslaite. Mittausryhmille hankittiin pyörillä varustettu työmaakoju sekä kolme uutta autoa, jolloin kaksi vanhaa autoa poistettiin käytöstä. Osastolla oli siten käytettävänä kahdeksan kaupungin omistamaa autoa. Lisäksi hankittiin eräitä toimistokoneita sekä kartanvalmistamoon tyhjiökasetti pumppuineen ja suurennuslasi-laite vaunuineen.

Maaperätutkimusjaoksen välineistön täydennykseen käytettiin pääasiassa kiinteistöviraston tutkimusmäärärahoja. Hankinnoista mainittakoon timanttikairauskoneyksikkö, hinnaltaan n. 32 000 mk. Maaputki- ja timanttikairausvälineistön täydentämiseen käytettiin lisäksi 20 500 mk ja niiden korjauksiin n. 2 700 mk. Em. määrärahoja käytettiin vielä kairaus-, näyttö- ja laboratorio- ja mittausvälineiden sekä työkalujen hankkimiseen ja korjauksiin yhteensä n. 11 000 mk.

4. Kiinteistöhallinto

Metrotoimikunnan tutkimusmäärärahoja käytettiin n. 7 500 mk työvälineiden korjauksiin.

Kiinteistöviraston kaluston käytöstä tutkimuksiin veloitettiin n. 19 000 mk ja metrotoimikunnan kaluston käytöstä muuhun kuin metrotutkimuksiin n. 15 500 mk. Käytöstä poistetun kuluneen välineistön arvo oli n. 3 500 mk.

Kenttämittaus, kiinteistömuodostus ym. Kaupungin kolmioverkkoa täydennettiin rakentamalla ja havaitsemalla 9 uutta kolmiopistettä. Tarkkavaaituksella määritettiin vuoden aikana yhteensä 102 uutta korkeuskiintopistettä. Monikulmioverkkoa lisättiin ja täydennettiin mm. Kantakaupungissa, Munkkiniemessä, Konalassa, Tapanilassa, Pitäjänmäellä, Tullivuoren alueella, Tammisalossa, Vartiokylässä, Kontulassa ja Mellunkylässä. Täydennyskarttoituksia suoritettiin eniten Kantakaupungissa, Munkkiniemessä, Oulunkylässä, Tuomarinkylässä, Tapanilassa, Ala-Tikkurilassa, Suutarilassa, Viikin alueella, Vartiokylässä, Mellunkylässä ja Laajasalossa.

Kunnallisteknillisiä töitä varten laadittiin katusuunnittelukarttoja ja suoritettiin katujen maastoon merkitsemistä erällä Esikaupunkialueilla. Maanalaiden johtojen sijaintikarttaa varten mitattiin ko. johtoihin liittyvien maanpäällisten rakenteiden sijaintipaikkoja n. 4 100. Maanalaisia kalliosuojia ja tunneleita kartoitettiin 6 km.

Tonttikirjaan ja tonttikirjakarttaan tehtiin merkinnät asemakaavojen ja tonttijakojen vahvistamisesta, tontinmittauksista sekä yleisten alueiden mittauksista.

Kaupungeingeodeetti tai hänen määräämänsä edusti kaupunkia sitä koskevissa maanmittaustoimituksissa sekä tontinmittaustoimituksissa samoin kuin yleisten alueiden mittauksista ja rasitteita koskevissa toimituksissa. Kaupungin hankkimien määräalojen lohkomisia suoritettiin ja annettiin todistuksia ja selvityksiä näiden alueiden lainhuudattamista varten. Uudenmaan lääninmaanmittauskonttorissa suoritettiin maanmittaustoimitusten karttoihin ja asiakirjoihin kohdistuvia tutkimuksia, joiden perusteella täydennettiin mm. rekisterikarttoja, tehtiin tilaluetteloita asemakaavoitettavista alueista sekä annettiin lausuntoja ja karttaotteita kaupungin kiinteistökauppoja tai -vaihtoja varten. Lisäksi annettiin lausuntoja anomuksista poikkeuslupan myöntämiseksi uudisrakennusten rakentamiseen.

Osaston suorittamat yleisimmät tehtävät olivat määrältään: katu-, sähkö- ym. linjoja merkittiin maastoon 48.1 km, rajan ja korkeusaseman näyttöjä suoritettiin 99, monikulmiopisteitä rakennettiin 356 ja laskettiin 518, monikulmiosivuja mitattiin 62.8 km, monikulmiokulmia havaittiin 718, korkeuskiintopisteitä rakennettiin 95 ja vaaittiin 102, pintavaaitusta suoritettiin 6.4 ha:n alalta, eri tarkoituksiin valmistettiin 2 947 piirrosta, todistuksia ja otteita annettiin 1 905, rakennuspaikkoja merkittiin maastoon 741, sijaintikatselmuksia toimitettiin 976, tonttijakoehdotuksia laadittiin 157, tontinmittauksia ja rasitetoimituksia suoritettiin 436 ja yleisen alueen mittauksia 127, tonttikirjan jäljennöksiä valmistettiin 672 ja mittakirjan jäljennöksiä 525.

Katukorvausasiat. Katukorvausasioiden, joihin kuuluivat asemakaava- ja rakennuslain mukaiset kadun ja viemärin rakentamiskorvaukset, asemakaavalain mukaiset katumaakorvaukset sekä rakennuslain mukaiset katualuekorvaukset, käsittelyä varten nimitetty henkilökunta jatkoi vuoden aikana niitä selvittelyjä, joita tarvittiin yksityisten maanomistajien suoritettavien korvausmäärien ja korvausten perimisedellytysten toteamiseksi.

Rakennuslain mukaisten varsinaisten kadun ja viemärin rakentamiskorvausten perimistä ei kertomusvuonna ehditty aloittaa. Sen sijaan rakennuslain siirtymäsäännöksen (148 § 3 mom.) mukaisia kadun kestopäällystämiskorvauksia esitettiin perittäväksi Kantakaupungin 46 tontin osalta ja korvaussumma oli kaikkiaan 65 592 mk. Asemakaavalain mukaisia katumaakorvauksia ehdotettiin perittäväksi 137 tontin osalta korvaussumman ollessa 608 021 mk. Kertomusvuoden aikana kaupunki sai näitä korvauksia 567 072 mk, sillä osa näistä korvauksista tullaan suorittamaan vasta myöhemmin.

Vuoden aikana laadittiin karttoja ja tilaluetteloita, joita tarvitaan rakennuslain mukaisten korvausasioiden selvittelyssä, samoin ryhdyttiin järjestelmällisesti selvittämään maanomistajien luovutusvelvollisuutta ja vastaavia maanomistajan sekä kaupungin välisiä korvauskysymyksiä.

Osastossa laadittiin lausuntoja ja karttoja tielautakunnan toimeksiannosta yksityistielain mukaisia toimenpiteitä varten, yhteistoiminnassa rakennusviraston katurakennus- ja puhtaanapito-osaston kanssa katujen puhtaana- ja kunnossapito-osuuksista sekä katurakennusosaston toimeksiannosta yleiseen käyttöön luovutetuista kaduista ja niiden varsilla olevista tonteista ja alueista. Osasto edusti kaupunkia niissä maistraatin katselmuksissa ja istunnoissa, joissa vm. asioita käsiteltiin.

Kartat. Kantakartan mittakaavassa 1:500 (Ka 0.5) lehtiä piirrettiin 41 kpl ja 960 lehteä täydennettiin ajan tasalle. Kuuteentoista karttalehteen sisältyvillä alueilla konstruointiin johtoihin liittyvät maanpäälliset rakenteet mittakaavaan 1:200 ja pienennettiin valokuvaamalla mittakaavaan 1:500. Kantakartan mittakaavassa 1:1000 (Ka1) lehtiä valmistettiin piirtämällä 5 ja mekaanisesti 43 sekä uusittiin entisiä lehtiä mekaanisesti 7. Kantakartan mittakaavassa 1:2000 (Ka 2) uusia lehtiä valmistettiin mekaanisesti 7 ja entisiä uusittiin 17. Asemakaavan ja asemakaavan muutosten pohjakarttoja mittakaavassa 1:2000 valmistettiin 7 kumpiakin. Lisäksi valmistettiin 203 asemakaavan muutosten erillistä pohjakarttaa. Virastokarttaa mittakaavassa 1:4000 pidettiin ajan tasalla ja kaikista lehdistä otettiin uusi painos, yhteensä 7 000 kpl. Virastokartasta mittakaavassa 1:10000 (Vi 10) valmistettiin uusi 13 650 kpl:n painos. Kiinteistökartta mittakaavassa 1:10000 (Ki 10) täydennettiin ajan tasalle ja sen uusi painos oli 7 800 kpl:n suuruinen. Matkailukartan (Ma 15/Y 30) piirroset saatettiin ajan tasalle ja siitä otettiin 50 000 kpl:n uusi painos. Yleiskarttaa 1:75000 (Y 75) painettiin 800 kpl.

Erilaisia karttoja, piirroksia ym. valmistettiin lisäksi kaupungin muille laitoksille.

Valo-, kuulto- ym. jäljennöksiä valmistettiin yhteensä 36 750, joista 26 950 omaa käyttöä varten. Muovijäljennöksiä valmistui 1 586, joista 910 osaston omaan käyttöön ja muiden käyttöön 676.

Valokuvauksia ja valokuvakopiointeja suoritettiin omaa tarvetta varten 3 773 ja muille 1 361, yhteensä 5 134.

Karttapalvelun kokonaismyynti painatusoikeuskorvauksineen oli 75 000 mk. Erillisiä karttalehtiä, joista matkailukarttoja oli 43 000, myytiin n. 58 000. Osoitekarttoja myytiin 479 ja seinäkarttoja valmistettiin 50.

Maaperä-, kallioperä- ja pohjatutkimustyöt jakaantuivat määrärahojen käytön mukaan eri toimeksiantajien kesken seuraavasti: kiinteistövirasto 20 %, metrotoimikunta 2 % sekä kaupungin teollisuuslaitokset ja asuntotuotantotoimisto 78 %.

4. Kiinteistöhallinto

Asemakaavoitusta varten suoritettiin maaperätutkimuksia Suutarilassa, Ala-Tikkurilassa ja Alppikylässä yhteensä n. 300 ha:n alalla. Virastopäällikön toimeksiannosta tutkittiin 9 pienehköä aluetta mm. täyttöalueiden yleissuunnittelua varten. Metrotoimikunnalle suoritettiin eräissä kohteissa tarkistusluontoisia tutkimuksia. Rakennusvirastolle suoritettiin 39 sekä kaupungin teollisuuslaitoksille 8 tutkimusta. Asuntotuotantotoimiston toimeksiannosta toimitettiin pohjatutkimuksia 4 rakennuskohteessa. Lisäksi suoritettiin suunnitteilla olleen Jäähallin pohjatutkimus. Em. tutkimusten perusteella annettiin 46 kirjallista lausuntoa sekä laadittiin eräitä geoteknillisiä osasuunnitelmia.

Kuten ennenkin avustettiin kaupungin muita viranomaisia maa- ja pohjarakennuskysymyksissä neuvottelemalla, antamalla lausuntoja ym.

Menot ja tulot. Menot kaupunkimittausosaston vastattavilta tileiltä olivat 1 451 322 mk ja tulot 1 160 696 mk, joista pääomatuloja oli 567 072 mk.

7. Talo-osasto

Henkilökunta. Virkasuhteessa olevan henkilökunnan lukumäärä oli vuoden päättyessä 59. Kaksi virkaa oli avoinna. Lisäksi oli osaston palveluksessa työsopimussuhteessa kirvesmiehiä, talonmiehiä, lämmittäjiä, siivoojia ym. työntekijöitä yhteensä 390 henkilöä. Tähän lukuun sisältyivät myös ne 260 siivoojaa, joiden palkat talo-osasto maksoi veloittaen vastaavasti näitä siivoojia käyttävien laitosten palkkamomentteja.

Talo-osaston hallinnossa olleet rakennukset, huoneistot ym. Osaston hallinnossa olleiden rakennusten lukumäärä kertomusvuoden lopussa oli 865 (255 669 m² ja 1 247 133 m³). Näistä oli vuoden aikana osaston hoitoon tulleita 102 (18 811 m² ja 75 893 m³). Vuoden aikana siirrettiin muiden hallintokuntien hoitoon 7 rakennusta (518 m² ja 1 915 m³) ja purettiin tai myytiin 110 rakennusta (16 483 m² ja 71 647 m³).

Kauppahalleja oli 3 (5 749 m² ja 35 805 m³).

Osakehuoneistoja oli 42 (14 437 m²) ja niiden arvo oli n. 4 mmk. Vierailta vuokrattuja huoneistoja oli 197 (61 018 m²).

Rakennusten (talot ja hallit) arvo tontteineen oli n. 61.5 mmk.

Kertomusvuoden talousarviossa varattuja määrärahoja käytettiin talojen vuosi- ja kausikorjauksiin 1 401 171 mk ja hallien ja kioskien korjauksiin 41 474 mk eli yhteensä 1 442 645 mk. Lisäksi käytettiin siirtomäärärahoja sekä vuoden aikana ao. varoista eri tarkoituksiin myönnettyjä määrärahoja 333 995 mk eli kaikkiaan 1 776 641 mk.

Perusparannusluontoisiin korjauksiin käytettiin pääomamenojen ao. momentissa varattuja kiinteistölautakunnan käyttövaroja 152 360 mk, joten rakennusten korjauksiin kertomusvuonna käytetyt varat nousivat kaikkiaan 1 929 001 mk:aan.

Vuokrat. Talo-osaston hallinnossa olevista kaupungin omistamista asuinhuoneistoista, joita vuoden lopussa oli 2 859 sekä liikehuoneistoista ja varastoista, lukumäärältään 310, perittiin käteisvuokria 4 515 340 mk. Tilitysvuokria perittiin osaston hallinnossa olevista toimisto- ja varastotiloista, joita oli eri laitosten käytössä n. 100 000 m², yhteensä 4 840 947 mk.

Käteisvuokria maksettiin asunto-osakkeiden yhtiövastikkeina ja eräistä vierailta vuokratuista tiloista talo-osaston omalta vuokramomentilta yhteensä 272 150 mk.

Eri virastojen ja laitosten puolesta näiden vuokramomentteja veloittaen maksettiin vuokria yhteensä n. 200 huoneistosta 3 017 288 mk.

Arvaamattomia vuokria ja vuokrakorotuksia varten siirrettiin anomusten perusteella ao. virastojen ja laitosten vuokratilille yhteensä 182 478 mk.

Palkkojen maksaminen hoidettiin kertomusvuonna siten, että 60:n vakinaisen viranhaltijan palkat suoritti rahatoimisto ja 390:n työsuhteessa olevan palkat suoritettiin talo-osaston toimesta. Jos huomioidaan kaikki lomasijaiset, kausisiivoajat ym., nousi talo-osastosta palkkaa saaneiden luku kertomusvuonna n. 900 henkilöön. Niiden 260 siivoojan, jotka työskentelivät eri virastoissa, palkat, jotka maksettiin talo-osaston kautta, eivät sisälly talo-osaston palkkamomenteilla mainittuihin määrärahoihin.

Siivoustarvikevarastosta jaettiin eri virastoille ja laitoksille siivoustarvikkeita yhteensä 75 326 mk:n arvosta. Tämä luku ei käy ilmi talo-osaston omista menoluvuista.

Talo-osaston hoitamattomat ja maksamat muiden hallintokuntien menot olivat: virastojen ja laitosten käteisvuokrat 3 017 288 mk, näiden siivoojien palkat 1 156 209 mk sekä siivoustarvikkeet 75 326 mk, yhteensä 4 248 824 mk.

Asuntoasiat. Lapsiperheiden asumistukea saaneiden perheiden määrä lisääntyi vuoden aikana ja oli vuoden loppuun mennessä yli 900.

Talo-osaston hallinnossa olleisiin huoneistoihin osoitettiin 101 ruokakuntaa ja kiinteistöyhtiöiden hallinnossa oleviin 128 ruokakuntaa, yhteensä 229 ruokakuntaa.

Kauppahallit ja -torit. Kauppatorinhallista oli vuoden aikana vuokrattuna 109 myymälää, Hakaniemen kauppahallista 220 myymälää ja 31 kellaria sekä Hietalahden kauppahallista 94 myymälää ja 40 kellaria.

Elintarvikkeiden ja maalaistuotteiden kauppaa varten oli Kauppatorilta vuokrattuna 283 myyntipaikkaa, Hakaniementorilta 269, Hietalahdentorilta 35 sekä Töölöntorilta 65 myyntipaikkaa.

Ulkomyynti- ja mainospaikat ja myyntiluvat. Kertomusvuonna oli käytössä 131 jäätelönmyyntipaikkaa, 54 virvoitusjuomakioskia, kukkienmyyntipaikkoja 22, joista 8 koko vuoden ja 14 vain kesäkauden, 38 makkaroiden myyntipaikkaa, 144 puhelin-kioskia, yksi vaakapaikka, yksi valokuvauspaikka sekä 13 muuta erilaista myyntipaikkaa. Sanomalehtien myyntipaikkoja oli 101 ja kengänkiilloituspaikkoja 26.

Mainospaikoista oli pysyviä 1 286 ja tilapäisiä 60. Vm. paikat vuokrattiin yleishyödyllisiin tai aatteellisiin tarkoituksiin, pysyvät mainospaikat sen sijaan kauppalista mainontaa varten.

Lisäksi myönnettiin lupia lyhytaikaiseen (1—6 päiväksi) myyntiin ulkosalla seuraavasti: joulukuusien myyntiin 1 900 lupaa, ilmapallojen ja tekokukkien myyntiin 1 738 lupaa sekä muuhun myyntiin 29 lupaa.

Menot ja tulot. M e n o t olivat:

Talo-osasto:	mk
Kunnossapito-, käyttö- ja yleismenot	4 294 545
Pääomamenot, kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	4 167 668
Yhteensä	8 462 213

Talo-osaston kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta:

Kunnossapito-, käyttö- ja yleismenot	240 455
Pääomamenot, kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	84 708
Yhteensä	325 163

4. Kiinteistöhallinto

Tulot olivat:

Talo-osasto:		mk
Käteisvuokrat	4 515 340	
Tilitysvuokrat	4 840 948	
Muut tulot	8 424	
	<hr/>	
	Yhteensä	9 364 712

Talo-osaston kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta:

Vuokrat kauppahalleista, kioskeista ja toripaikoista		mk
hallit	391 453	
kioskit	140 448	
toripaikat	171 305	703 206
Myyntipaikkojen vuokrat		552 653
	<hr/>	
	Yhteensä	1 255 859

8. Asuntotuotantotoimisto

Asuntotuotantotoimisto toimi kiinteistölautakunnan valmistelu- ja toimeenpanoelimenä kaupungin asuntolainoja koskevia asioita käsiteltäessä sekä kaupunginhallituksen asettaman asuntotuotantokomitean ja sen jaoston toimistotehtävien hoitajana.

Kertomusvuoden aikana oli toimiston palveluksessa 12 varsinaiseen toimistohenkilökuntaan kuuluvaa sekä 5 työmaavalvojaa.

Selostuksessa asuntotuotantokomitean toiminnasta on lueteltu ne kertomusvuonna valmistuneet, keskeneräiset tai suunnitteluvaiheessa olleet rakennusohjelmat, joiden toimisto- ja työmaa-asioista asuntotuotantotoimisto komitean päätösten perusteella huolehti.

Toimiston tehtäviin kuului urakkasopimus- sekä asiantuntijaneuvottelujen hoito ja ao. tulosten esittäminen asuntotuotantokomitean ratkaistaviksi. Toimisto neuvoteli myös rahoituksista lainanantajien ja Aravan kanssa. Toimisto laati tarjouspyyntöjä koskevat kirjelmät, kaikkien rakennusohjelmien urakka- ja asiantuntijasopimukset sekä asuntotuotantokomitean, sen teknillisen jaoston ja työmaatoimikuntien samoin kuin lopputarkastusten ja -selvitysten pöytäkirjat.

Edelleen toimiston tehtäviin kuului pitää kaikista rakennusohjelmista erillistä kirjanpitoa, huolehtia kaupungin lainojen rakennusaikaisten korkojen laskemisesta, eri rakennusohjelmien laskujen tarkastuksesta sekä niiden maksattamisesta rahatoimiston välityksellä asianomaisille.

Kertomusvuoden aikana merkittiin diaariin toimistolle ja asuntotuotantokomitealle saapuneita kirjeitä 2 105. Lähetettyjä kirjeitä oli 320.

Pienekköjen menojen maksamista varten toimistolla oli 1 000 mk:n suuruinen käteiskassa.

Yhteenveto menoista ja tuloista

Menot. Kiinteistöjen menot jakautuivat talousarvion mukaan varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Varsinaiset menot kuuluivat kiinteistöjen pääluokkaan, jossa kiinteistölautakunnan käytössä olevat määrärahat jakaantuivat seuraavasti: kiinteistölautakunta ja kiinteistöviraston kansliaosasto, asemakaavaosasto, kaupunkimittaosasto, tonttiosasto, tonttiosaston siirtolapuutarhatoiminta, talo-osasto, talo-osaston kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta, maatalousosasto, metsäosasto sekä eräin poikkeuksin osastojen yhteiset kustannukset, avustukset ja käyttövarat. Pääomamenoihin kuuluivat kiinteän omaisuuden ostot sekä erinäisten rakennusten perusparannukset, maatilojen salaojitusyöt ja käyttökälyalon hankinta.

Kiinteistölautakunnan käytettäväksi oli talousarviossa merkitty varsinaisia menoja varten 15 808 923 mk ja lisäksi myönnettiin määrärahoja tai ylitysoikeuksia 788 367 mk, joten määrärahoja oli käytettävissä kaikkiaan 16 597 290 mk. Tilien mukaan käytettiin kaikkiaan 15 575 967 mk, joten säästö oli 1 021 323 mk.

Kaupunginvaltuuston käytettäväksi kiinteistön ostoja varten sekä kiinteistölautakunnan käytettäväksi pienehköjen kiinteistöjen ostoon merkittyjen määrärahojen käyttö ilmenee seuraavasta asetelmästä.

	Määräraha mk	Menot mk	Siirto v:een 1964 sidottuna mk	vapaana mk
Siirto v:lta 1962	57 045	53 280	3 765	—
Määräraha v. 1963	3 500 000	6 570 395	3 159 875	—
Ylitysoikeus v. 1963	6 230 270			
Pienehköjen kiinteistöjen ostamista ja katualuekorvauksia varten kiinteis- tölautakunnan käytettäväksi:				
Siirto v:lta 1961	57 240	29 080	—	28 160
» » 1962	100 000	—	—	100 000
Määräraha v. 1963	100 000	—	—	100 000

Eräiden kiinteistöjen kauppahintojen lyhennyksiä, indeksikorotuksia ja korkoja varten oli talousarviossa varattu 8 902 600 mk, mistä summasta käytettiin 8 902 234 mk.

Tulot. Varsinaisia tuloja oli kertomusvuonna talousarvioon merkitty 18 930 245 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 21 696 666 mk:aan.

Pääomatuloja olivat tonttien ja maa-alueiden myynnistä sekä maanhankintalain tarkoituksiin myydyistä alueista saadut tulot ja korvaukset katumaasta sekä kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista. Talousarvioon oli merkitty pääomatuloja 2 459 242 mk, josta summasta 2 185 042 mk oli arvioitu saatavan tonttien ja maa-alueiden myynnistä. Tuloja kertyi kertomusvuonna 879 721 mk, josta tonttien ja maa-alueiden myynnistä 216 671 mk.